

PIETU AMERIKOS LIETUVIS

14

Redakcijos ir Administracijos adresas: Rua dos Andradas 44, nr. 29 and. Laiskams: S. Paulo: Caixa Postal 3902. SEMANARIO LITHUANO Leidžia: LIETUVIŲ LITERATŲ GRUPĖ Atsakom. redaktorius: JUOZAS RŪŠKYS

I Metal Sao Paulo, 1928 m. Liepos mėn. 14 diena (Sestadienis) 27 Nr.

25 23869

Didžioji Tautos Svente

Šiandien Brazilijos, lietuvių tarpe iš lupų i lupas eina šie žodžiai. Matome visu pakilusi, susikaujusi ūpa. Šventadieniai rubai dabina tiek vargšą, naujoką emigrantą, tiek daugiau išgīvenusi, apipratusi Brazilijoj lietuvi. Mūsų sesių dauguma puošias gražiais tautiskais rūbais.

Prie puikios S. Paulo miesto aikštės gražiu namų frontą dabina plačiai plėvėsuojanči, naujutelė trispalvė lietuvių tautos vėliava. Tai gražus, lietuvių širdi kutenantis vaizdas, istorinis įvykis Brazilijos lietuvių kolonijos gyvenime. Šiandien nepaprastai tenka dėl to apsidžiaugti, kad Brazilijos lietuvių kolonija pirmą syk viešai tautiskai pasirolo didžioje lietuvių Tautos sventėje — minėdama 10 metų Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuves.

Reikėtų manyti, kad mus vi-

sus šiandien rīsa į vieną gražią didelę šeimyną ši didi diena, ši senai ilgėtį diena. Ir visi tie lietuviai, kurie gali kartu su pietu ištarti: — Ar giedrios išaušta pavasario dianos, ar krinta nuo dangiū Zyvangūčiai lankos, ar drėba ant šalčio nupūtas rugienos — mums mūsų Tėvynė brangi visados, — beabejo džiaugiasi visa širdimi. Yra bet gi daug ir tokiu mūsų tautiečių tarpe, kurie ar tai grynai partiniais sumetimais ar per savo nesupratimą bei aklą egoizmą, neharmonizuoja bendrai dienos nuotaikai. Jie beveilyja ku- klausiai nuo to atsitraukti, beveilyja kaž ka baisaus išgirsti, negu Tautos vaikų nuosirdaus džiaugsmo aidus. Kad neg. dinti šventės dienos nuotaika — nelarkime juos. Jei užkietėjo, užšalo jų širdys, šildykime jas, belskimės į jų uždarytas duris — teprisidės nors vėliau prie tautos sūnų ir dukteru būrelio. Nes niekada žmėgūs taip neapsilgs brangiausio daktu, kal jo netekes. Todėl visi, kam Lietuva kuri nors aplinkyvių dėlei lyg ir pamoto tapo, —

teatims čia svetimoje šaly kaip brangi matušė. O tie, kas išgamomis virto, teina savais keliais, jeigu tuo būdu jie randa širdžiai ramumą.

Dabar keletą žodžių apie tai, kodėl mums lietuviams brangios šios sukaktuvės?

Lietuvių tauta, kitados plati ir galiinga, gyvenimo aplinkybėms susidėjus, o dalinai ir peš mūsų bočių apsilėidimą — didžiajam Lietuvos kunigaikščiui Vytautui mīpus, išleid- į savo darža svetimus nodininkus, svetimą dyasia, i kita apgaule kauke prisidengusį išlėsusį šeimyną ir pamazū su tuo rauju bendrininku žengė į prapultį, kol pagaliau visai svetimi neatėjo ir paglemzė po savo letena tiek puikų lietuvių tautos daržą — žemę, tiek brangiausį tautos morali turta — laisvę...

Užlė Tautos didvyrių praminikai, užgeso Amžioji Ugnis, apgriuvo pilys, dagtais apzelė didžiū tautos sūnų kapai, užgeso daugeli širdyse amžinai tėvynės muilė... Lietuvių tautai, kaipo tūkiai atė junai pile paskutinį kapą... Be

apsiriko. Didžioji Tautos dyasia stebuklingai išliko apgriuvusių piliū rūsiuos ir plysiuos, apžėliuos tuilžinkapiuos, samanojoj lietuvi artoje bakuzėj — ir vėl ėmė tauta gimdyti dyasios galiū nus, tuos beginklius, bet drasius šauklus. Prasideda nelygi, nēparastai žiauri kova, kuri tęsiasi kelius diasimt metų. Šimtais tautos dyasios budintojų grūdama į kalėjimus, žudoma, tremiama amžinon katorgon. Bet Dievas laimina pasėta grūdą — vienam prazuvus gema šimtai. Šaukliū balsas vis skardžiau skamba, vis daugu ir daugiau atsiranda pasėkėju, tautos samonė kyła, kai nematoma paslaptina jėga

Ir lietuvių tauta, iskentėjus dar visus didžiojo karo skausmus, 1918 metais per savo rinktinius atstovus pakelia balsą ir Vasario 16 diena, skelbia visam pasauliui, kad jūnai, kaip ir kitos tautos, gyva ir nori nepriklausomybės. Tai buvo didi valanda, kuri net tiems, kurie nenulėsusi ilgas metus dėl tos idėjos kovoji, tarsi sapnu atrodė.

Paskiau eina visa eilė tūkū kovu Nepriklausomybei užtikrinti. Ir taip visas mūsų tautos kelias į laisvę nuplautas mūsų pačių krauju, lavonais nuklotas... Kas bent kiek Lietuvą mylėjo ir josios laisvi dirbo, tas žino, ką tai reiskia tautai. Ir šit šiemet

Šio numerio Kaina 500 reišų

Švenčiame 10 metų Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuves. Dirstelėje kiekvienas iš mūsų į netolima praėitį suprantame, ir jaučiame, kodėl brangi yra mums ši šventė.

Nevisi dar mūsų laisvės kovų barai nuvaryti Vilnius sveitiems vargauja! O ten mūsų visos vilty, visa tautos stiprybė ir ateitis. Be Vilniaus nelgai bekvėpuosime.

Minėdami šias didžias Tautos Nepriklausomybės sukaktuves, kur mes nebūtumėm kokio gyvenimo salygose negyventumėm, įkūsiudievas netikėtumėm, palinkime, vienybės, susiklausymo, san darningo darbo, nes tik šios elementuos glūdi tiek Lietuvos, tiek atėkū lietuvių tautos kolonijū ateitis.

Tik vieningu, sandarningu darbu nuvarysime paskutinį (prie dabartinių aplinkybiū) gal sunkiausia barą. Kitaip mes neverti tų brangiū, ant Tėvynės aukuro sudėtu aukū, neverti Prisiėli mo.

J. Rūškys.

Prancūzijos - Italijos Bankas Pietų Amerikoje

Kapitalas 50.000.000 fran. Atsarg. 78.000.000 fran.
Banko Centras — PARYZIUS (rue Halevy -12-)

SKYRIAI IR AGENTUROS:

Brazilijoje: — Araraquara — Bahia — Barretos — Bebeduoro — Botucatu — Caxias — Curitiba — Espirito Santo do Pinhal — Jahu — Mucoca — Ourinhos — Paranaigua — Ponta Grossa — Porto Alegre — Recife — Ribeirão Preto — Rio de Janeiro — Rio Grande — Rio Preto — Santos — S. Carlos — S. José do Rio Pardo — S. Manoel — S. Paulo.

Prancijoje: — Agen — Reims — Saint — Quentin — Toulouse.

Argentinoje: — Buenos Ayres (centralinė ir du skyriai mieste) Rosario de Santa Fe.

Čili: — Santiago ir Valparaiso.

Kolumbijoje: — Bogota.

Urugvajuje: — Montevide.

VISOKERIOPOS BANKINĖS OPERACIJOS
KORRESPONDENTAS LIETUVOJE.

LIETUVOS ŪKIO BANKAS, KUNAS

Skubus ir tikslus pinigų išmokėjimas visose Lietuvos vietose, kaip čekiais, telegrafo parėdymu, piniginėmis perlaidomis per pašta.

Tiekiami informacijos visuose skyriuose ir agentūrose.
S. PAULO: Rua 15 de Novembro nr. 27 — Caixa postal 501
RIO de JANEIRO: Rua da Alfandega nr. 11 — Caixa postal 1211
SANTOS: Rua 15 de Novembro nr. 146 — Caixa postal 253

SKELBKITĖS

« PIETU AMERIKOS LIETUVIJE »

Jeigu jums reikalinga išreklamuoti savo prkybą ar išdirbystės įstaigą, paieškoti gimines, pažyastamus, paskelbti pieiskojimus apšivedimo tikslu, paskelbti vestuveš, sutuoktuvės, geriausiai tai padarysite skelbdamiesi „Pietų Amerikos Lietuviyje“.

REIKALINGA LIETUVIŲ KLIŪBUI
bufeto nuomininkas

Kreiptis suzinojimui salygu į „Aušros“ Centro Valdybą. Rua dos Andradas nr 44 - 3-ias aukštas nuo 6 iki 8 val. vak.

NORINTIEJI ISIGYTI

Zemės ūki nuosavybėn aplankykite pavyzdgingiausią kolonizacijos įstaigą São Paulo valstijoje

Dr. Labieno da Costa Machado.
RUA WASHINGTON LUIZ 92-A

Tik ši didžiulė įstaiga gali patenkinti Jūsų reikalavimus.

„São Paulo Imigracijos namuose“ straipsnio tąsa 8 pusl

Didžioms 1918 — 1928 m. Suatuvėms paminėti vienkartinis „P. A. Lietuvio“ leidinys

Dr. Kazys Grinius
Buvęs Liet. Resp. Prezidentas

Antanas Smetona
Pirmasis ir dabartinis Lietuvos Respublikos Prezidentas

Aleksandras Stulginskis
Buvęs Lietuvos Respublikos Prezidentas

SIEKIA NT VILNIAUS

(Fantazija).

Milijai daugias liepsny nušvietė Žeme, išblīskusią nukamuo- tą tilinčią Sustingusieji verpetai nedrąsiai glaudėsi į Mėnulio sidabruotą glėbį. Klausėsi...

Buvo ramu...

O Žemėje—rūko nį siaustoje, išvargintoje—viskas ilčėjęsi, megoji. Medžiai buctašakiai, uzglaudę savo nuogas sparnus, uzburtus sapnus sapnavo... Kalnai baltais epšiusiais tartim, sustingo susimastę... Ezerai ir upės pasislėpę po blizgančiais šarvais, snaudul snaudė...

Ir tik vėjas lakusis skriejo tyliai ir švelniai per kaimus, per klonius.

Kada-nekada atsargiai siekė bučiuoti medžių šaką, bet tuoj ir vėl skriejo tolyn.

Tyly buvo. Ramu ir svajinge.

* * *

...Suviskėjo sujudo staiga dangus iš pat dugno, lyg jūra audri užėjus — tartum, perkūnas sugirulė, sutrenkė.

Sanelis kalnas sulingavo savo žila barzda—gili i atsiduso.

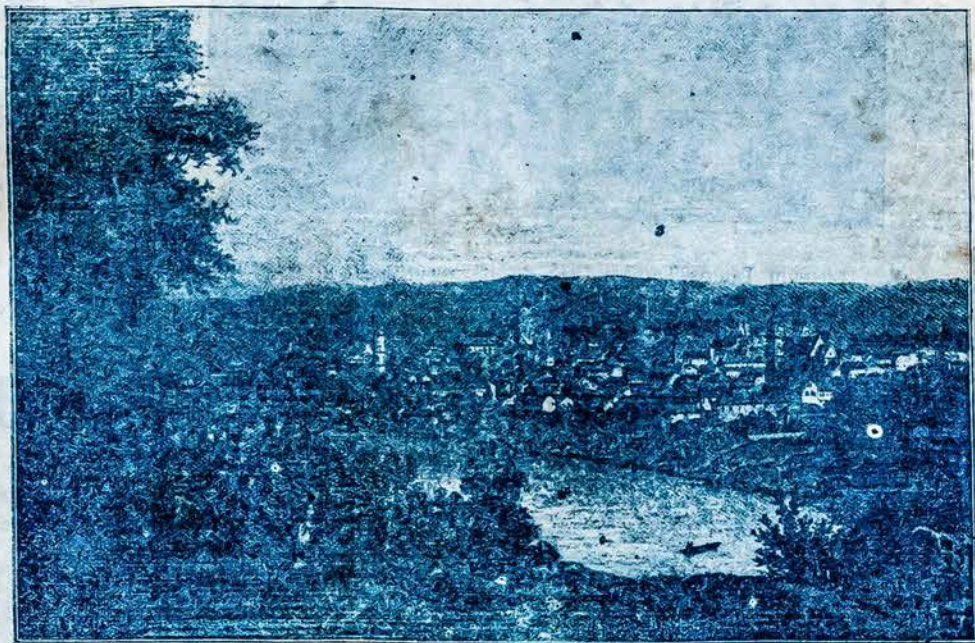
Ir atdundėjo kaip griau tinis, visas geležinis apsiakustes galiūnas. Jo aidas buvo rūstus, akys žėrėjo drasa ir baisumu, kaip paties perkūno

Miške krunktelėjo išsigandęs varnas, lyg nujausdamas ką negerą.

Suviskėjo vėl dangus, ir rūko tirštais debesimis paileido lėkti kaip patiakęs įširdęs rutininkas.

Lyg žaibas nuš kō eklus žirgas į kalną ir kaip stabas sustoj.

Ir pakėlė galiūnas aukštyn blizgantį kardą ir skausmu degančiom akim apsidairė aplinkui. Išsigando net vėjas ir ėmė

Naktis jį rūbais tamsiais, lyg dūmais dengia... Jis miega giliai.

raizgytis apie galiūno plaukus.

Kazi kur sukaukė sustaugė alkamas vilkas. Jo staugimas bu- vn lyg geležis stiprus, lyg aitv- ras batus. Rodės, kazka jis šau- kė, kazko glabojo.

O dangumi slyliai skriejo tre- čiasis galiūnas. Skriejo rimtas, susimastęs, dūlėliūtais balsais sparnais, aštriu šalmu ant galvos.

Jr sustoj kalne.

* * *

„Kame mano darbai, kame žygiūi mano? Kame kraujo išlie

to už mano ir mano laisvę, pamir- klas?

„Perkūni! Kame tavo aukrai, žnyčėi! Kame tavo, milžina, į p- galbą kvietimė?”

„Vykai, kame tūs?”

„Neįtūti miegoti bejęgių mie- gal! Neįtūti nebemokat kardū val- dyt geležinio?”

Ir skausmas sustingo galiūno veide O kūrėtai, su kardū rankoje, su kriziumi ant šalmo, ir kalbo g- lingas būsas:

„Nerūstauk, Mindaugel Nebark vaikol

Kai geležiniai kardais sky-

nėmė galvas križjuočiu, Diev s- nims ranką tiesė. Jis buvo tei- ysbės pusėje, bus joje ir dabar. „Tik išvermės — išvermės kaip erelis galingos — jiems reiki-

Sujadino savo baltais sparnais trečiasis galiūnas. Ir lyg griaustinis su kardeno jo tvirtas baltas:

„Tietą kalbi, Vytaute—išver- mės muks rikiū.

„Bet tvirti pasirizim is kardū turime kelia sau tiesti.

„Kame piliis, mano įkurtoji, vaikai?”

„Kame piliis, klausiu?
„Ir jus kame patys? Kame

jūsų kardai?
„Ar nebemokat jų laužyti ant spandų nedraugų mūsų“?
Ir nutūto galiūnas.
Netyčia ašara nusirito jo rū- tuoju veidu...

„Kai nu-išypsojo dangus, ži- labarzdīs kalnas vėlek vienas tū- noj“.

Mastė?
Vėjas šėlo ir čr. skė jam bar- zda.

Ir nešiojo jo žilus plaukus i visas puses...

Pakilusios varnos ėmė keli pasaulį.

Ir kėlės visi—ir medžiai, ir žvėrys, ir žmonės, Kėlėsi pasitikt didžiąją laisvės dieną. Kilo balsai aukštyn — džiugusmingi, kil- nūs ir audė garbės giesmę lais- vei.

Tėvynės ir savo.
Ir tik vienas kalbas žilabarz- dis tylėdamas kazin ką mastė.

O vėjas draikės ir užė sniego debesiuos.

B. Z.

Lietuvių Tautos Patriarka Dr. Basanavičius (miręs)

Matronis

Šaulių dūsavimai.

Šalin nusiminę dūsavimai skaudūs!
Je silpnina dvasią paikai.
Ar mums, kaip mergaitėi, raudoti nuraudus,
Nors spaudžia nelaimės, vargai?

Ne taip mūsų bočiai—didvyriai kar'avo,
Kai gindami brangiąją Lietuvą savo —
Jųėjo į kovą pulkai.

Kam trokšti pradengti tą uždangą—giria,
Kur slepia kelius ateities?
Kas bijo šešėlio š šėlius temato.
Tas Devo galybės tikrai nesuprato:
Naktis jam visur be vilties.
Kaip vyrai be baimės mes stokim į kovą!
Kaip milžinas amžių ba sus.

O meilė Tėvynės tebūnie vadovu
Ir Dievas, kurs valdo visus!
Darbuosmės ir eisime, kur šaukia Tėvynė!
Mylėsime ir gerbsime, ką proseinai gyrė!

Tėvynė iš miego pabus.

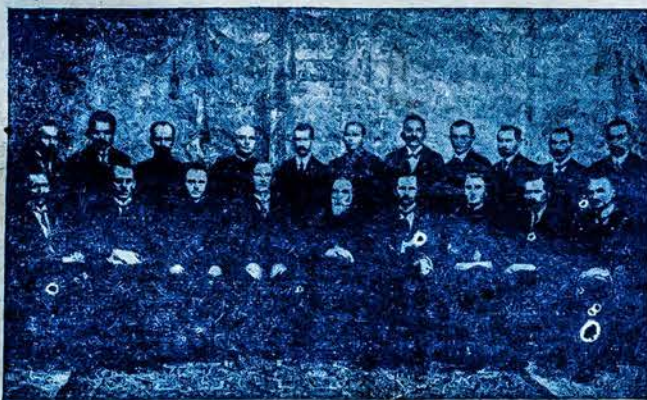

Lietuvos min. Pirmininkas ir užs. reikų ministeris Profes. Augustinas Voldemaras

Tėvynė — tai tas stebuklingas žadis, kuris gali kiekvieną vyrą paversti kareiviu ir kiekvieną moterį-kankinę...

Tėvynė — tai tas šventas žadis, kuris atplėšia ūkininką nuo arklų, darbininką nuo darbo, mokslininką nuo knygų...

Italių pro Man egacca.

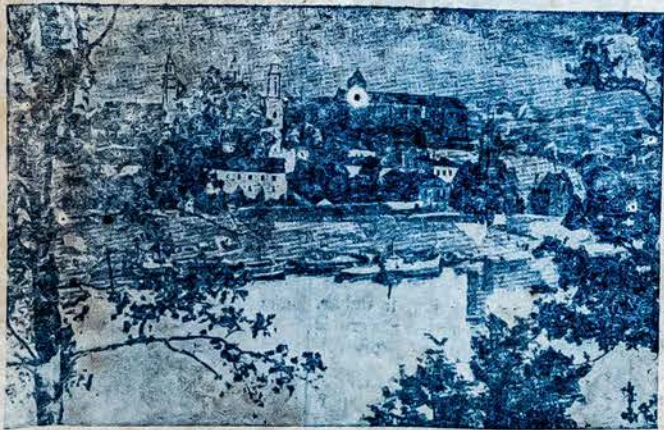

Lietuvių Tautos Taryba, 1918 metais Vasario 16 d. Vilniuje paskelbus Lietuvos Nepriklausomybės aktą

1918 metų Vasario 16 dieną

Vilniuje Lietuvių Tautos Taryba paskelbė visoms pasaulio valstybėms, kad lituvių tauta gyva, kad ji turi teisę pati savarankiai tvarkytis nuosavoj žemėj be svetimųjų patarnavimų.

Zodis stojosi kūnu. 10 metų kai gyvename nepriklausomu gyvenimu. Darykime taip, kad tokia liktų mūsų tauta ant visados.

Kaunas — laikinoji Lietuvos sostinė (vaizdas iš Aleksoto kalno)

Vladas Putvinskis

Lietuvos Šaulių Sąjūdos kūrėjas ir jos dabartinis Garbės narys ir Garbės Pirmininkas.

Lietuvių Tauta atpirko daile, kadaisia jai priklausomoj didelio dvaro. Senai, senai ji buvo to dvaro šeimininkė, paskui svetimi atėjūnai apgautė ir ją pa-veržė jai jos tėv.škę.

V. P. Iš „Tauta ir Valstybė“

M se ki

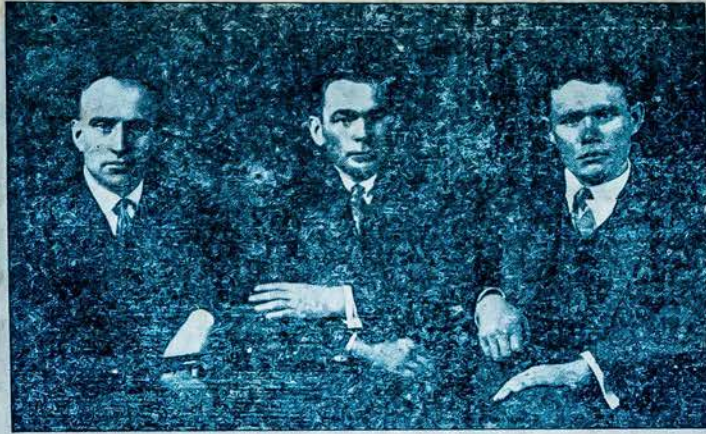
Sis s de lietu tinių

Pirma vių Brazil 50 dalyv metų Nepri mybė mo oro

Lietuvių Tautos Kolonija Brazilijoje. Brazilijos Lietuvių Sąjunga „Aušra“ rengianti Didžiųjų sukaktuvių — 1918 — 1928 — Šventę, S. Paulo m. 1928 m. Liepos 14 dieną

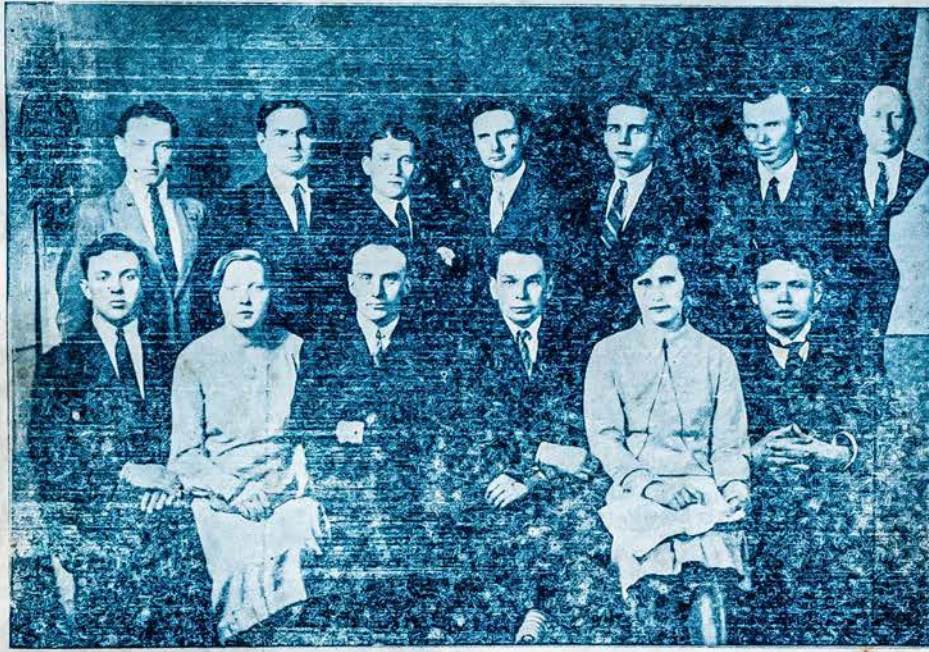
Brazilijos lietuviai

Mūsų visų ateitį tik vieningame sandarlingame darbe gūdi. Spieskinės visiškos Brazilijos Lietuvių Sąjungos „Aušra“ vėliava.

Šventės rengimo komisija. Iš kairės į dešinę sėdi:

Juozas Rūškys, komisijos narys, „Aušros“ Centro vald. Pirmininkas, Jonas Šatlevičius, komisijos Pirmininkas, „Aušros“ Centro Tarybos Pirmininkas ir Liūdas Vaitukas komisijos narys, „Aušros“ C. valdybos Išdininkas.

„Aušros“ Centro įstaigų organai: Centro valdybos, Centro tarybos, Revizijos komisijos, Meno Sekcijos valdybos ir Švietimo — Kultūros, bei propagandos komisijos nariai.

Sis būrelis žmonių atsidėjęs dirba Brazilijos lietuvių kolonijoje tautiniai kultūriniai ir ekonominiai darbai.

Pirmasis lietuvių choras Brazilijoje iš 50 žmonių, dalyvauja 10 metų Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo šventės programoje.

„Aušros“ Meno sekcijos choras su savo vedėju p. Stasiu Anuliu prysaky.

Brazilijos Lietuvių Sąjungos „Aušra“ Meno Sekcija.
Šis būrelis žmonių yra pagalbinis Centro Valdybos organas. Jame koncentruojasi scenos, dainos, muzikos ir kitos meno šakų pajėgos.

„Aušros“ Centro Valdybos pagalbinis organas „Labdarybės — Selpimo moterų ratelio“ Valdyba: p. p. O. Stonienė, Slenderienė ir M. Sinkevičienė.

Sio ratelio uždavinys renkant aukas, pramogėlės ir kitokiais būdais surastomis lėšomis sušelpiti neturtingus ligonius, našles, našlaičius, rinkti žinias apie sergančius sunkiomis ligomis, pavargusius ligonius, slaugyti ir šelpiti juos.

Brazilijos Lietuvių spauda

Juozas Rūškys
„Pietų Amerikos Lietuvių“ Redaktorius ir visuomenės veikėjas

Gyvename tokius laikus, kada spauda išsi labai svarbią rolę tiek tautų bei valstybių, tiek pavienių žmonių gyvenime. Be spaudos šiandien gyvenimas neįmanomas, nesuprantamas.

Brazilijoje suliginamai per labai trumpą laiką apsigyveno didelis lietuvių skaičius, susidarė didelė lietuvių kolonija. Atsirado daug gyvų reikalų, kaip tai organizacijos, informacijų, patarimų ir t. t.

Kartu su tais reikalais kilo 1927 metų pradžioje ir spaudos klausimas. S. Paulo mieste atsirado daugelis tautiečių, kurie laukė laukė savojo lietuviško laikraščio pasirodant.

Turint tai galvoj kai kas sumanė tais pagėdavimais pasinaudoti, gal ir ne visai nuoširdžiai. Buvo bepradėta 1927 metų kovo mėnesį rinkti net prenumerata, neturint nė cento kišeniui, nė raidžių nė nieko, kas tam dideliame darbu ištikrų reikalinga! Laikraščio sumanytojas, silpnos valios žmogus K. N. po nekuro laiko pasisėmė iš Brazilijos, išveždamas keliolikos prenumeratorių pinigus. Šis žygis, nenueidus, divi-

prashū-ianči akirščio vardu operavimas visuomenėje, labai pakenkė ateities darbui, pakirto pasitikėjimą.

Tais pat metais birželio mėnesį vėl iškyla lietuviško laikraščio leidimo klausimas jau visai realiais darbais prie to einant. Lietuvių kolonijos nariai su atsidėjimu laukia „Brazilijos Lietuvių“ pasirodant. Ir pirmose mėnesio dienose pasirodo jo pirmas numeris.

Išties dėl to įvykio tekę būty visiems nepaprastai psichologiškai. Vienok dviem trimis numeriams pasirodžius — ūpas visų nupuola, atšala. To priežastis griežta pagieža ir pykčių paremta „Brazilijos Lietuvių“ redaktoriaus politika. Ji eina taip toli, kad nustoją absoliučiai visu simpatijų lietuvių tarpe ir susilaukiama liūdnų išdavų. Laikraščio leidimo ir spaustuvės kompanijai K. Uekui pagaliau paliekama visa sąstovės atlikymo sunkenybė. Pelovai si tikslais pridėjus p. J. Šan kačius, pa kiau skaudžiai psiri- kes, pasidalin visai iš Brazilijos, patį „Brazilijos Lietuvių“ perdavęs „Aušrai“.

Toiau laikraštį išleidi...

ra“ J. Rūškini redaguojant. Nu šio et po prisideda rimtesnės lietuvių spaudos Brazilijoje promentas. Laikraštis žymiai geriau pasirodė, atsiranda žymiai daugiau ir skaitytų. Vienok jaunutei organizacijai nepakeliama našta krinta laikraščio leidimo išlaidės, prie geriausių norų tenka nuo laikraščio leidimo susilaikyti.

Kad neliktų Brazilijos lietuvių spauda be spaudos, be taip čia reikalingo laikraščio, būrelis visuomenės veikėjų finansini laikraščio leidimui p. V. Kiršteinui remiant 1928 metų sausio 1 d. išleidiama pirmą numerį naujai įsteigto „Pietų Amerikos Lietuvių“ numerį. Jis eina iki šiol sulig išgalėmis, kai kurias savaites jį padidinant. Savaitrštis „Pietų Amerikos Lietuvių“ laikosi nepartinės tautiškos demokratinės linijos. Jo uždavinys: be išiskai nušviesti svarbiausius lietuvių išeivių gyvenime klausimus, tiekti naujienas patarimus, ginti tautiečių reikalus naujagimiuose ir išmokyti juos. Laikraštis eina labai sunkiose finansinėse ir techninėse aplinkybėse. Kas tai sukurta be abejojant...

Zilmas Pascauskis
„P. A. L.“ naujos patalpos korespondentu Brazilijoje

SKUBIAI! LIEPOS 22 DIENA!...

SKLYPAI „ALTO DA MOÓCA”

GATVĖJ ORATORIO

(priešais namus nr. 150 iki 216)

Mūsų įstaiga pasirošusi suteikti visas žinias pirkėjams apie mūsų nuosavus sklypus. Geriausi sklypai su 16 metrų fronto iš gatvės, su šviesa vandentiekio, kanalizacija, telefonu ir jau pradėdamu, gatvių grindimu, prie kertės gatvių Leme da Silva, Dr. Francisco Eugenio, Fernando Falcão ir Coxipa.

Parduodama sklypai 5, 6, 8, 10 ir iki 12 metrų fronto, per 64 išimokėjimo ratas, be nušimčių ir rankpinių. Galima statyti įmokėjus pirmutinę ratą.

Išnaudokite 22 dieną Liepos, nes vieninteliai terenų pardavėjai firma „ORTIZ & ORTIZ” tą dieną parduos ant vietos paskutinius 42 sklypus.

Mūsų įgaliojimai kelia Jūsų Liepos 22 dieną gatvėj ORATORIO pasirošę suteikti visus patarnavimus.

Paneles Ponios KODĖL?

perkate gatavus rūbus, mokate brangiai už nieko nevertas suknelės paltus ir t. t.

Nupirkus medžiagą ir atėjus pas diplomuotą Petrogrado ir Vuršavos kirpimo Akademijas siūvėja ta dalyką atliksite pigiai, gerai pagal naujausius Paryžiaus ir Londono mados.

Liikė šio mėnesio užsakyti ai priimami reklamos kampanijos. Patikrinkite ir išnaudokite reklamos progą.

J. GAVENSKENĖ

Alameda Cleveland 17-F

1 aukšt. 3 kamb.

Kalba: lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

Balsamo

ST. HELENA

yra geriausias visokių skausmų nugalėtojas.

NORDDEUTSCHER LLOYD BREMEN

NUOLATINIS KELEIVINIS SUSISIEKIMAS

Iš Europos su Brazilija ir La Plata dideliais, švariais ir greitais garlaiviais

Sierra Cordoba — Sierra Morena — Sierra Ventana

Su visais patogumais I klasė, luksus kabinos ir gražios, švarios III klasės kameros. Taipgi gerai keleiviniai garlaiviai:

MADRID -- WESER -- WERRA

aprupinti gerai įrengta antra klase ir trečios klasės kameromis.

Atliekama kelionės užsakymai iš Čia.

Sąlygos sužinoma atstovybėje

ZERRENNER BUELOW & Cia. LTDA

SÃO PAULO, Rua S. Bento, 61, Caixa 93, telef 2-1040 ir 2-1042

SANTOS, Rua do Comercio, 53-55 Caixa 1-telef. 17.

Labai gera FAZENDA

Reikalauja kolonistu

Už 1000 medelių 350 \$ 000 surinkimas kavos už 100 literių 3 \$ 000. Padieniai mokam 5 ir 6 milreiusus.

FAZENDA RANDASI

prie Sorocobano geležkelio stoties ITATINGA

Susitarti galima São Paulo rua Gabriel dos Santos No. 16 pas savininką

Dr. Roberto Pires Fleury

VAISTINĖ

„Aukso Briedis“

VOKISKA FARMACIJA

Insteigta 1858 metais,

CONRADO MELCHER ir Co

Rua São Bento 33° nr.

S. PAULO

Ar norite Jūs

skaniai ir pigiai pavalgyti?

TAD EIKITE RESTORANA

„FERNANDES“

Rua General Osorio nr. 21.
Kas valanda šiti ir šalti valgiai. Pietūs, arba vakarienė 1\$800
Nakvynė nuo 2 iki 2\$500 vienam žmogui.

Restoranas randasi visai arti lietuvių laikr. būstinės tame pat name.

Svarbu lietuviams

Vaistinė ir drogeria

„Municipal“

Geriausių rušių vaistai, aprišimo žvaidžių medžiaga, kvepalai muilas ir kitos cheminės prekes.

Kalbama lietuviškai, rusiškai ir vokiškai.

rua Barão Itapetininga 36

Bondes 19, 25, 31, 23, 36, Nr. Nr

Telepono 4-7757.

Neužmirškite

Kad prie laikraščio redakcijos arti stočių Lqz ir Sorokobano rua dos Andradas Nr. 44 II aukštas yra įstaiga

„UNIVERSAL“

Kur teikiama: patarimai ir atliekami įvairūs švabūs reikalai.

IŠTIKTI NELAIMES AR TURINTI

kitus kuriuos reikalus Brazilijos lietuviai seniau turėjo daug vargo ir išleisdavo daug pinigų

Kreipdamiesi

pagalbos į svetimas įstaigas ir kontorą.

DABAR TAS SUNKUMAS NUGALETAS

nes jau veikia lietuviškas Biūras „UNIVERSAL“

CIA LIETUVIAI GAUNA įvairius patarimus, prigimtoje kalboje. Atliekama visoki įgaliojimai, vedama visokios bylos, paduodama prašymai, išgaunama visokie leidimai.

ATLIEKAMA PINIGŲ IŠESKŪJIMAI už sužeidimus, ar užmušimus darbuose, nes turi-

me savus gerus advokatus, kurie veikia sulig mūsų nurodymų ir kontrolės.

PATARIMAI VISOKIUOSE REIKALUOSE

Taipgi atliekama žemių ir kitokio turto pirkimas ir pardavimas. Turime atstovybes didelių kolonizacijos įstaigų netik Brazilijoje, bet iš visos Pietų Amerikos.

TAUTIETI! TIK BIURAS „UNIVERSAL“

suteiks Jums geriausius ir teisingiausius patarnavimus

KIEKVIENAME REIKALUOSE

kreipkitės: S. Paulo, Rua dos Andradas Nr. 44 — 3 aukštas. Laiškus adresuokite „UNIVERSAL“ caixa postal 3902 S Paulo

BARAS IR RESTORANAS „TEUTONIA“

Rua Timbiras 2-C Nr. prie kėrtės Santa Ephygenia. Pirmos rūšies pietūs ir vakarienė. Meniu sulig sąrašo. Šalti ir šilti užkandžiai. Kasdien koncertai orkestro prof. G. HAUBALD — Malonus laiko praleidimas —

pietums ir vakare stiprus alus. Malonus publikos aptarnavimas Nuolatos lankyti kviečia savininkas FRIZ PUTZER

ELIES COSOY

Bakalėjos, gastronomijos KRAUTUVĖ RUA JOSÉ PAULINO 123 NR (Bom Retiro) arti stoties Luz bondės 53, 55, 23 ir 21.

Naujai gauta užsienio prekės: rusų degtinė, privėjų dirbtuvių ir valstmonių, zubovkai, „riabinovka“, „pionerandevija“, „Aliam kimel“. Yra nacionalė degtinė. Visoki žuvų konservai, olandiškos visokių rūšių silkės, marinuoti ir sūdyti agurkai, kopūstai, kriėnai, garstyčiai, visokių rūšių kruopos, visoks cukrus, kava, arbata, duona, rūkytos dešros ir kumpiai. Visada švieži kiaušiniai. Visoki papirosai ir tabakas.

Kainos pigios ir prieinamos. Kalba rusiškai, lenkiškai ir vokiškai. Turime svečiams kambari, kur galima išgerti ir užkasti.

Karektūros klaidos įvyke ne nuo redakcijos priklausantių priešais. 4 puslapyje Mironio eilėse ant galvy vietov „Šaulių“ skaityti „šalin“.

Banco Germanico

SÃO PAULO

RUA ALVARES PENTEADO 19

kertė rua da Quitanda

RIO DE JANEIRO

SANTOS

Rua da Alfandega 5

Rua 15 de Novembro 164

Pašto, telegrafo perlaidos i Rusija, Lietuva, Estija, Latvija

Korespondentas Lietuvoje

LIETUVOS KOMERCIJOS BANKAS KAUNE

REIKALINGA gera virėja — skulbėja į francūzų šeimyną fazendoje.

Sąligos ir atlyginimas labai geras. Kreiptis į „Universal“ prie redakcijos.

S. Paulo rua dōs Andradas nr. 44 II andar.

REIKALINGI.

Biūrai „Universal“ veiklūs agentai. Uždarbis geras, kreiptis tarp 6 — 8 val. vakaro, rua dos Andradas 44 nr. 2 aukštas. Laiškais: Caixa postal 3902 S. Paulo

CASA EBERT

RUA CONCEIÇÃO 1 NR. prie Sta Ephygenia bažnyčios telefonas 4-7972

PIRMOS RŪŠIES VYRISKŲ RUBŲ SIUVYKLA

dirbama sulig užsakymu.

Kalbama vokiškai, lietuviškai, rusiškai. 21

NAUDINGIAUSIAS PIRKIMAS

PARSIDUODA FAZENDA, S. ANTONIO

Gyvulininkystė ir kitos ūkio šakos.

Fazenda yra S. Paulo estados (Brazilija) 4 kilom. atstu nuo geležkelio stoties Itatinka ir 30 kil. nuo geležk. stoties Batukatū. Viso 10 val. kelio nuo S. Paulo.

Patogiausias pristatymas geležkelio visų ūkio produktų in S. Paulo.

Aukštumas virė jūros 850 metru, puikus sveikas klimatas tinkameusias europiečiams. Žemės plotas 320 alkerų (774,4 ha.) Visa žemė aptverta 4 eilių spygli. vielos tvora

Žemė I-o rūšies (terra roxa)

Apdirbtos žemės 20 alkerų, miško 10 alkerų, 60000 kavos medelių 2 metų amžiaus, daugelis atskirų ganyklų arklams, galvijams, kiaulėms gardai. Vaisių ir vynuogių sodnas. Tame plote yra 5 upeliai su vandens kriokliais. Visu gyvulių yra apie 150 galvų. Geras gyvenamas namas iš 14 kambarių, garazas, svirnas, namai darbininkams, malūnas, kukurūzai ir kitos žemės ūkio mašinos. Plytynė, sviestui dirbti įrengimai. Elektros šviesos stotis. Vežimai, karosos, 2 automobiliai. Fazendos kaina su visu inventoriu guvu ir negyvu 180.000\$000 (22.000 dol. U. S. A.)

Perkant reikia įmokėti grynais pinigais 110.000\$000 likusieji įmokėjimui sulig susitarimo. Nuosavybės dokumentai tvarkoje

Smulkias žinias tiekia biūras „Universal“ S. PAULO caixa postal 3902 (Brazil)

S. Paulo Imigracijos namas

Tašt iš 2 pusl.

pinigus gauna kartu su pažymėjimu kiti no dienos ir tos dienos pinigų kursą. Tekiu būdu emigrantams jeigu jaučia save nusikraustu, visuomet gali iškelti skundą. Emigracijos namų (kvar-talo) kiemas gražiai padabintas žaliuynais ir apodintas medžiais —

Nepaisant to, kad emigrantas tapo atvežtas valdžios lėšomis ir yra sudaręs sutartį vykti kavos fazendon, jis nėra verčiamas į kavos fazendą vaziuoti. Emigrantams tik siūsioma ir patariama kavos fazendon vaziuoti, bet jam atsisakius, be jokiu kliūčių iš Imigracijos namų paleidžiamas. Sutinkantieji vykti į kavos fazendas, gali fazendas pasirinkti. Kiekviena reikalaujanti darbininkų fazenda išanksto prisiunčia Imigracijos Direktoriumi kontrakt o sąlygas. Emigrantui fazenda pasirinkus — jis per vertėją supažindinamas su fazendos gyvenimu ir sutarties sąlygomis jeigu sąlygos atitinka — emigrantas priemas; jeigu ne — renkas kiti.

Sąligas priėmusis, gauna knyguė su visomis prašytomis sąlygomis. Toje pat knyguėtėje yra reikalingiausiai Brazilijos Respublikos įstatymai liečiant darbininkų darbdavio teisių. Knyguėtės darbdavio ištrauka iš statuto „Patronato Agricola“ kaip o darbininkų apsaugos inspekcijos. „Patronato Agricola“ uždavinys — apsaugoti ir ginti fazendos darbininkų reikalus neapimokamai. Viskas ką man teko pamatyti ir susipažinti neįdomiai yra Imigracijos Namai Santos

padaryta griėštai prisilaikant įstatymu ir vaduojantis kilniu žmoniškumu.

Matant tą viską negalėjau suprasti kodėl neleidžiami pašaliniai žmonės į imigracijos rūmų vidų, su savo glaudėmis bei pažįstamais pasimatyti.

Šį klausimą paliečiau ir man buvo duota suprasti, kad tokia įvesta gyvenimo praktikai tvarka verčiant.

Lankytojų tarpe yra daug tokių, kurie atvyksta blogų norų vedami iš emigrantų pasipelnyti. Yra ir kriminalio elemento lankytojų tarpe, kaip tai: vagystės, šantažas, moterų suviliojimas ir t. t.

Emigrantų į miestą išleidimas kiek varžomas, bet grynai emigranto interesų apsaugojimo tikslu.

Kadangi Imigracijos namų pirmoji uždutis yra — globoti atvykusius emigrantus, todėl nežinantiems kalbos, vietos, bei papročių, prisilaikoma įvestos tvarkos vien tik atveio naudai.

Kiekvienam doram ir rimtam žmogui ši tvarka pilnai patenkinti. Nerimtiems žmonėms ir nepratusiems prie bendrabučių gyvenimo, linkusiems daryti, kas tik užeinant, „ant seilės“ ir ten, kur yra taisyklėmis nustatyta tvarka — be abejo nepatinka ir vėliau išėję Imigracijos namus visai apkalta.

Tokiai padėčiai esant, jeigu beabejo pas atveius atsiranda ir geriausių norų, vis tik tvarkos labai visi be išimties nustatytois taisyklėmis privalo susilaikyti.

portugaliskai vadinasi: Inspectoria de Imigração, Santos. Adresas: rua Tuyuty 94.

Už maloniai suteiktas informacijos ir supažindinimą su vidaus tvarka Imigracijos namuose, padėkoju ir atsisveikines išėjau su legva širdimi tuos namus tik gerbdamas.

Jeigu Imigracijos namuose ištikrųjų nėra viso, kas pasakytai, tai tik ne dėl nustatytos tvarkos, ben nuo atskirų asmenų sauvaiavimo. Bet už tai kalijuti visą įstaigą anaipol netenka.

Mano manymu, Lietuvos emigrantams galima rimtai rekomenduoti, kad atvykę iš Lietuvos apsiotų pradzioje Imigracijos namuose tad nepadarys sau didelių išlaidų ir bus apsaugoti nuo visokių nelaimių. Palys Red. prierašas informacijos delei.

Atvažiuo keleiviai į Santos gali kreiptis į Imigracijos namus kurie suteikia sekaučius numatytus įstatyme pstatnavimus.

Santos. a) Perdavimą keleivių bagažo muitinė.

b) Išdavimas kelionės bilietų geležkelio veltui iki S. Paulo, ar kurios kitos vietos S. Paulo estadoj, taip pat bagažo pervežimas.

c) Išdavimas pažymėjimų apsigyventi Imigrantų namuos S. Paulo mieste.

S. Paulo mieste. a) Nemokamas apsigyvenimas Imigrantų namuos iki apsirinkimo apsigyvenimui vietos ir bagažų iš muitinės gavimui.

b) Darbo pavimo vietų nurodymai ir atlyginimo sąlygos.

c) Išdavimas nemokamų bilietu žmonėms ir bagažui pervežti geležkeliu į pasirinktą gyvenimui vietą